Nr. 41. Lwów, dnia 9 października 1913. Rok II.

KORESPONDENCYA
Gal. Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej
we Lwowie.

Prenumerata: rocznie . . . 4 kor. półrocznie . . . 2 „ kwartalnie . . . 1 „

Wychodzi we czwartek każdego tygodnia.

Członkowie „Spółek producentów bydła“ otrzymują „Korespondencyę“ po połowie ceny.

Nr. telefonu: 1530.

Adres: Gal. Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie, ul. Kraszewskiego l. 7.

Adres telegraficzny: Pecus — Lwów.

O zbycie bydła.

Kierownik Centrali dla zbytu bydła we Wiedniu ck. Radca rządu p. Karol Schwarz wygłosił na wiecu producentów bydła we Wiedniu dn. 1Ł. września 1913 r. bardzo ciekawy referat o istocie i znaczeniu zbytu bydła. Ze względu na to, że jest to artykuł zasadniczy i omawiający sprawę zbytu bydła w całem państwie, oraz, że wygłoszony został przez znakomitego znawcę tej kwestyi — podajemy ten referat w obszerniejszem streszczeniu.

Produkcyi dóbr gospodarczych oddają się ludzie nie z samej radości z powodu wypracowanego produktu, ale celem osiągnięcia zysku, tj. dla zarobku. I jakkolwiek wyhodowanie wysoko rasowego bydła sprawia gospodarzowi przyjemność — to jednak ostatecznem dążeniem jego zabiegów około wyhodowania wyborowego materjału hodowlanego jest nadzieja większego zysku. Dlatego istnieje organiczny związek pomiędzy hodowlą bydła a jego zbytem.

Hodowca ma jak największy interes w tem, aby ceny jego produktu były stałe. Niestety zdarzają się często okresy i gałęzie produkcyi, w których rolnik za swój towar nie otrzymuje takich cen, któreby były zapłatą za włożony kapitał, trud i pracę. Przyczyną tego zjawiska są z jednej strony wielkie wahania cen bydła, z drugiej jednak strony nie da się zaprzeczyć, że ceny bydła nie stoją często w żadnym właściwym stosunku do cen, które spożywca albo przetwórca musi za bydło płacić.

Te zjawiska w rozwoju cen bydła odczuwa hodowca bardzo dotkliwie. I jakkolwiek wiele z nich zależy od komplikacyi współczesnego życia gospodarczego — to jednak część ich przypisać należy anomaliom w funkcyonowaniu dzisiejszego handlu.

Jako najlepszy środek przeciw tym anomaliom w handlu upatrywano umożliwienie producentom bezpośredniego zbytu konsumentom i wywołaną przez to zdrową konkurencyę w handlu.

Pierwszym początkiem w tym kierunku było utworzenie we Wiedniu w r. 1905 „Biura odbiorczego dla bydła i mięsa“, względnie urządzenie w r. 1907 „Biura dla zbytu bydła“ na St. Marx we Wiedniu. Jakkolwiek utworzenie obu tych Biur nie było bez znaczenia dla wytworzenia pewnej konkurencyi na rynku wiedeńskim — to jednak główne ich znaczenie polega na tem, iż przez samą egzystencyę tych Biur i przez stworzenie samej możliwości bezpośredniego zbytu wzmocniono gospodarczą samodzielność producentów bydła na targu.

Ustawą z 30 grudnia 1909 stworzono możność rozpoczęcia szerszej akcyi dla poparcia sprawy zużytkowania bydła. Należy jednak zastrzec się od razu przeciw dwom nieporozumieniom na temat tej akcyi rozpowszechnionym. Pierwszem nieporozumieniem jest przypuszczenie, iż akcya dla zbytu bydła zmierza do zupełnego wyrugowania handlu. To twierdzenie jest bezpodstawne. Handel jest zjawiskiem społecznem, które rozwijało się nie w ciągu dziesięcioleci ani stuleci, ale w ciągu tysiącoleci ludzkiej historyi. W ciągu tego czasu udowodnił handel nie tylko swoją użyteczność, ale swoją niezbędność, ponieważ tylko przez normalne funkcyonowanie handlu następuje rozdział produktów gospodarczych, odpowiadający potrzebom ludzkim. Przy całem jednak uznaniu dla handlu musi być zarówno producentom jakoteż konsumentom pozostawione prawo i możność bronienia się przeciw szkodom, wynikającym z anomalii w handlu. I właśnie tylko o tę obronę chodzi przy akcyi zbytu bydła a nie o zniszczenie handlu jako takiego.

Drugiem nieporozumieniem jest przypuszczenie, iż akcya zbytu bydła, usiłuje cały zbyt bydła skoncentrować we Wiedniu. Akcya taka musi się dostosować do warunków każdego kraju, ponieważ w żadnej innej dziedzinie gospodarczej szablon w postępowaniu nie byłby szkodliwszy, niż w handlu bydła. Byłoby n. p wprost nierozsądnem z obszaru, produkującego wysoko wartościowe bydło hodowlane i użytkowe, kierować handel bydła na targ wiedeński. Akcya zbytu bydła musi uwzględniać naturalne drogi handlowe.

Celem nadania akcyi zbytu bydła potrzebnej planowości i jednolitości utworzono reskryptem ministerstwa z dn. 20 marca 1910 „Centralę dla zbytu bydła“. Zadania tej centrali dadzą się krótko w ten sposób scharakteryzować, iż jest ona instytucyą, zobowiązaną do troszczenia się o sprawy obrotu i zbytu bydła. Ma ona w tych sprawach hodowcom pomagać radą i czynem, ma dla realizowania swych zadań powoływać do życia odpowiednie organizacye. Centrala zatem sama nie uprawia żadnych interesów, a tylko powołuje do życia samoistne organizacye dla zbytu bydła przy współudziale Rad kultury krajowej, Towarzystw rolniczych, względnie Krajowych Związków Towarzystw rolniczych. Ideją przewodnią w tej akcyi organizacyjnej jest z jednej strony zabezpieczyć rolnikom należyty wpływ na sprzedaż bydła z drugiej zaś strony, aby w związku z tem ułatwić i racjonalniesząą uczynić aprowizacyę miast.

Organizacye dla zbytu bydła dadzą się stosownie do swej struktury i zakresu działania podzielić na następujące grupy:

1) Organizacye, które się zajmują samem pośrednictwem, bez podejmowania kupna i sprzedaży.

2) Organizacye, które obejmują komisyjną sprzedaż bydła.

3) Organizacye, które są uzdolnione handel bydła uprawiać zupełnie po kupiecku i to we wszystkich gałęziach i okolicznościach.

Wszystkie te typy organizacyi uzupełniają się przez organizacye niższego rzędu, których głównem zadaniem jest dostarczenie bydła na sprzedaż. Te organizacye jednak sprzedają także bydło na własną rękę w zakresie lokalnym.

Pierwszy typ organizacyi zajmuje się wyłącznie zbytem bydła hodowlanego i użytkowego. Te gatunki nie nadają się w równej mierze do komisyjnej sprzedaży jak bydło rzeźniane, ponieważ przy zakupnie bydła hodowlanego i użytkowego wchodzą w rachubę ważne indywidualne potrzeby.

Dlatego też w stosunku do tych gatunków bydła akcya ogranicza się do bezpośredniego zetknięcia posiadacza i reflektanta. Najprymitywniejszym środkiem do osiągnięcia tego celu są „Listy podaży i popytu Centrali dla zbytu bydła“, wydawane od r. 1911, około 16 razy do roku, w liczbie 48.000 egzemplarzy i rozsyłane interesentom bezpłatnie. W tych Listach podaży i popytu może każdy rolnik zamieścić bezpłatne ogłoszenie o swojem bydle hodowlanem lub użytkowem, przeznaczonem na sprzedaż, albo też dać ogłoszenie o poszukiwaniu tego bydła. Prócz tego Centrala podaje w „Listach“ ruch cen bydła hodowlanego i użytkowego na najważniejszych targach monarchii.

Czynnie zajmują się pośrednictwem w sprzedaży bydła hodowlanego i użytkowego tak zw. Biura pośrednictwa w sprzedaży bydła. Te Biura bywają zazwyczaj organizowane przez większe Towarzystwa rolnicze, a ich czynność polega na tem, że za pośrednictwem swych mężów zaufania trzymają one w ewidencyi bydło, przeznaczone na sprzedaż w ich okręgu, że utrzymują stosunki z reflektantami drogą bezpośredniego stykania się lub pisemnie i że doprowadzają do bezpośredniego zetknięcia się reflektantów z właścicielami bydła, na sprzedaż przeznaczonego. Odbywa się to często w ten sposób, iż w poszczególnych gminach odbywa się spędy bydła na sprzedaż przeznaczonego, na których kupcy zakupują bydło bezpośrednio od właścicieli.

Na życzenie partyi załatwia Biuro rozmaite usługi, jak wyrównywanie należytości, odbieranie i wysyłkę bydła i t. p. Rzeczą godną uwagi jest ta okoliczność, że takie Biura są urządzane przez te Towarzystwa, które równocześnie zajmują się ochroną hodowli bydła, tak, że istnieje gwarancya, iż wskutek tych Biur pośrednictwa w sprzedaży bydła nie ucierpi sama hodowla. Takimi Biurami są np. Biuro krajowego Związku niemieckich Towarzystw hodowlanych na Morawach w Ołomuńcu, dwa Biura obu sekcyi (czeskiej i niemieckiej) Rady kultury krajowej w Bernie, Biuro pośrednictwa sprzedaży bydła dla górnej Karyntyi w Möllbrücke, Biuro zużytkowania bydła przy Radzie kultury krajowej w Insbruku, pięć biur dla zużytkowania bydła w kraju Salzburgu, Biura zużytkowania bydła w Mistelbach, Oberhollabrun, Grabnerhof, św. Michał, Biura pośrednictwa dla niemieckich Związków pow. rolniczych w Czechach itd.

Kronika.

Dręczenie zwierząt podczas transportu kolejowego. Zdarza się bardzo często, że handlarze i Spółki producentów bydła, wysyłając trzodę chlewną na targi pozakrajowe, przeładowują wozy tak, że trzoda, nadeszła na miejsce przeznaczenia, jest wyczerpana, wykazuje nienormalny ubytek na wadze a zdarza się również często, że kilka sztuk zginie podczas transportu.

Przepisy kolejowe powiadają, że jeśli nadawca wysłać chce trzodę w wagonie przeładowanym, urząd stacyjny ma prawo nie przyjąć do transportu przeładowanego wozu.

Z tego powodu przychodziło do nieporozumienia między stronami a urzędem stacyjnym. Twierdzono bowiem, że organy kolejowe nie są kompetentne do ocenienia, czy wóz jest przeładowany, i czy trzoda względnie bydło mogą być z powodu przeładowania narażone na niebezpieczeństwo, męczarnie i t. d. a przytem i samym organom kolejowym trudno przychodziło oznaczyć tę granicę, do jakiej powierzchnia wozu mogła być wyzyskana.

Aby na przyszłość uniknąć nieporozumień i zarazem uchronić zwierzęta od dręczenia a nadawców od nieraz za surowego przestrzegania przepisów ładowczych, wydały odnośne Ministerya rozporządzenie,

mocą którego weterynarz, wykonujący oględziny lekarskie przy ładowaniu bydła lub trzody, ma orzec, jaka największa ilość bydła lub trzody może być załadowana a orzeczenie to ma być miarodajne dla organów kolejowych i zadecydować ostatecznie o przyjęciu lub wykluczeniu wagonu od transportu.

Sprawozdania z targów.

Targ bydła we Lwowie.

Lwów, dnia 8. października 1913.

Na dzisiejszy targ spędzono: Wołów 122, buhajów 11, krów 103. Razem bydła grubego 484 sztuk. Jałownika 248, sztuk, cieląt 243, owiec (kóz) —, nierogacizny gal. 111, nierogacizny węgierskiej 270. Razem 1356 sztuk.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi tj za 100 klgr.: Wołu opasowego od 70 do 108 kor., wołu chudego na opas od 00 do 00 kor., buhaja od 60 do 80 kor., krowy rzeźne od 42 do 80 kor., jałownika od 40 do 88 kor., cielęcia od 100 do 130 kor., nierogacizny gal. od 108 do 126 kor., węg. od 124 do 126 kor.

Targ bydła w Krakowie.

Kraków, dnia 3. października 1913.

Na targ dzisiejszy spędzono buhaji 35, wołów 15, krów 20, jałówek 20. razem bydła rogatego 93, cieląt 258, owiec i kóz 17, nierogacizny 572, razem 940 zwierząt.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: Buhaje od 44 do 81 kor., woły od 66 do 92 kor., krowy od 44 do 72 kor., jałownika od 44 do 72 kor., cielęta od — do — kor., nierogaciznę tuczną od — do kor.

Bitej wagi: Nierogaciznę od 160 do 182 kor., tłuste węgierskie po — kor.

Z zakupionych na oko płacono za sztukę: Buhaje od 68 do 295 kor., woły od 260 do 400 kor., krowy od 140 do 260 kor., jałówki od 110 do 230 kor., cielęta od 27 do 78 kor., owce i kozy od 24 do 36 kor.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcyę 756 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 126 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 58 szt.

Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Targ bydła w Krakowie.

Kraków, 7. października 1913.

Na targ dzisiejszy spędzono buhaji 51, wołów 57 krów 57, jałówek 40, razem bydła rogatego 205, cieląt 253, owiec i kóz 21, nierogacizny 543, szt. Razem 1022 sztuk.

Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: Buhaje od — do -- kor., woły od — do — kor., krowy od — do —, jałownika od — do — kor., cielęta od — do — kor., nierogaciznę tuczną od — do — kor.

Bitej wagi nierogaciznę od 160—182 kor.

Z zakupionych na oko płacono za sztukę: Buhaje od 70—300 kor., woły od 242—400 kor., krowy od 120 do 270 kor., jałownik od 50—270 kor., cielęta od 30—70 kor., owce i kozy od 20—30 kor.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcyę 873 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 149 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 00 sztuk.

Ceny powyższe obliczono bez dopłaty akcyzowej.

Targ bydła rogatego we Wiedniu.

Wiedeń, dnia 6. października 1913.

Na dzisiejszy targ spędzono: 3971 szt. bydła rogatego z tego: bydła tucznego 2740, bydła z pastwiska 250, bydła chudego 981; według gatunków 2212 wołów, 893 buhajów, 672 krów, 194 bawołów.

Przez Galicyjską Spółkę zbytu bydła dostawiono — szt.

Poza targiem zakupiono 805 szt.

W porównaniu z targiem z ubiegłego tygodnia był dzisiejszy spęd o 532 sztuk większy, a to spędzono o 350 szt. bydła tucznego, o 23 szt. bydła z pastwiska o 159 szt. bydła chudego więcej, zaś według gatunków dostarczono o 142 szt. wołów, 202 buhajów, 197 krów więcej i o 9 bawołów mniej.

Według pochodzenia dostawiono z Węgier 2915 szt., z Galicyi 131, z innych krajów austr. 925 szt.

Ceny: galicyjskie woły liche 84—94. średnie 96—104 prima 106—110 (wyj. 000). Węgierskie woły liche 82 do 88, średnie 90—94. prima 96—102 (wyj. 000). Niemieckie: woły liche 92—98, średnie 100 do 110, prima 112 do 118, buhaje 78—93 (wyj. 000), krowy 82—106, bawoły od 42—60, bydło chude od 44—70 za 100 kg. żywej wagi.

Niesprzedanych zostało 29 sztuk. Poza granice Wiednia sprzedano 820 sztuk.

Tendencya: Z powodu zwiększonej konsumcyi mięsa wołowego z początkiem miesiąca zwiększony spęd nie wpłynął na obniżkę cen, tak, że wszystkie gatunki bydła rogatego notowały ceny zeszłotygodniowe.

Targ trzody chlewnej w Wiedniu.

Wiedeń, dnia 7. października 1913.

Na dzisiejszy targ spędzono ogółem: 19.971 sztuk, z tego 7595 szt. mięsnych, w tem 3183 galicyjskich, 12376 szt. tłustych. Przez organizacye rolnicze 201 szt., a to: Galicyjska Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej 201 szt., organizacye inne 000 szt.

Ceny sztuk galicyjskich: wybrakowane od 106 do 112, (wyj. —), średnie od 110 do 128, lekkie prima od 130 do 136, (wyjątkowo —), ciężkie prima od 134 do 136 K., (wyj. 000). Ceny sztuk węgierskich: prima od 110 do 115, średnie od 106 do 114. stare i lekkie 100—104. Ceny szt. z Moraw: prima od 132 do 140, (wyj. —), za 100 kg. żywej wagi.

W porównaniu z tygodniem ubiegłym spędzono o 2934 sztuk więcej, w tem sztuk mięsnych o 699 mniej zaś tłustych o 3633 więcej.

Tendencya: Z powodu zwiększonego spędu trzody chlewnej ceny trzody spadły o 2—4 hal. na 1 kg.

Targ bydła w Pradze.

Praga, dnia 6. października 1913.

Na dzisiejszy targ spędzono ogółem 699 szt. bydła rogatego, a mianowicie: czeskiego 260 sztuk, galicyjskiego 435 szt., węgierskiego — sztuk, styryjskiego — sztuk.

Wedle gatunków spędzono 185 wołów, 197 buhajów, 253 krów 60 jałownika i 4 bawoły.

Przez Zastępstwo Galicyjskiej Spółki zbytu bydła i trzody chlewnej w Pradze sprzedano 00 sztuk bydła rogatego i 00 sztuk trzody chlewnej.

Ceny za 100 kg. żywej wagi bez opłaty akcyzowej;

Bydło czeskie: woły 84—112, prima 113—118 (wyj. 119—125), buhaje 86—102, (wyj. 000), Krowy 76—100.

Bydło galicyjskie:

Woły 62—80 K; buhaje 56—92 K; krowy 36—92 K. jednoroczne woły i jałówki 54—90 K.

Bydło węgierskie: Woły 000—000, buhaje 00—00, krowy 00—00, bawoły 64 K.

Bydło styryjskie: woły 000—00, buhaje 00 do 000, krowy 00—00.

Trzoda chlewna poch. galicyj kiego netto:

Prima (praskie) lekkie 114—120, secunda i tertia 106—114, ciężkie nad 100 kg. 108—112.

W ub. tygodniu t. j od 29. września do 5. paźdz. sprawiono w rzeźni 10118 sztuk trzody, z tego pochodzenia galicyjskiego 7417 szt. bukowińskiej 1369 szt.

Tendencya: Przebieg targu był średni, tendencya u bydła galicyjskiego i czeskiego była żywsza, bydło średnie miało dobry zbyt.

Wydawca: Gal. Spółka zbytu bydła i trzody chlewnej we Lwowie. Redaktor odpowiedzialny: ADAM MNISZEK

Z Drukarni Polskiej we Lwowie, Chorążczyzna 31.